

OJOP
ONLINE JOURNAL PLATFORM AND INDEXING ASSOCIATION

**Predatör (Yağmacı) Dergilere İlişkin
YÖK Genel Kurulu'nun 30/12/2021 tarihli, 2021/18 sayılı,
25/01/2022 duyuru tarihli kararına ilişkin
OJOP Basın Bildirisi**

Türkiye Kamuoyuna Saygı İle

Ülkelerin diğer ülkeler nezdinde birbirlerine karşı rekabet üstünlükleri ve sağladığı avantajlar, bilim, sanayi ve teknolojiyi kullanma ve içselleştirmeleri oranındadır. Ülkemizin diğer ülkeler nezdinde daha müreffeh ve bayındır hale gelebilmesi için, bilimsel faaliyetlerin geliştirilmesi en temel faktördür. Ülke içindeki bilimsel faaliyetlerin geliştirilmesinde de Bilimsel Yayıncılık en az kendisi kadar öncelikli ve öndelikli bir konudur.

YÖK'ün bu kararının özde ve niyette, ülkemizdeki Bilimsel Dergilerin standardının daha da yükselmesini amaçladığı konusunda hiçbir tereddüdümüz yoktur. Devletimizin tüm kurum ve kuruluşlarıyla almış olduğu kararlara uymak kurumsal ve bireysel anlamda vatandaşlık ödevimizdir. Ancak alınan bazı kararlarda tarafların bakış açılarının bu kararlara şu veya bu nedenle yeterince yansıtılmamış olması durumunda uygulamaya yönelik bazı sorunların ortaya çıkması kaçınılmazdır.

Bu sorunları hep birlikte yaşamamak adına, ülkemizdeki Bilimsel Dergilerin daha da güçlenmesi ve sürdürülebilir şekilde başarılarının artması için, aşağıda maddeler halinde sıralayacağımız bazı hususların önemli olduğunu, ve bunların bilinmesinde ve dikkate alınmasında fayda olacağını düşünüyoruz.

Bizler, 150 civarında dergi sahibi ve editörlerinden müteşekkil OJOP Çevrimiçi Bilimsel Dergi Editörleri Platformu olarak bu kararın aşağıda sıralayacağımız hususları da dikkate alarak yeniden değerlendirilmesinin ülkemiz için, ülkemizdeki Yüksek Öğretim Kurumu kapsamındaki bilimsel çalışmalar için, YÖK çatısında görev yapan akademik personelin performansının daha da artırılması ve ülkemizdeki Bilimsel Dergi Yayıncılığının SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ilkeleri kapsamında son derece önemli olduğunu düşünüyoruz.

Bu kararda, Predatör (Yağmacı) dergiler, maddeler halinde ortaya konulmuş ve tanımlanmaya çalışılmış, Q1, Q2, Q3 dergiler bu tanımda ücret bakımından ayırt edilmeksizin hariç tutulmuş, Q4 dergilerden de, ücret almayanlar veya abonelik usulü yayın yapanlar şeklinde bir ayrıma gidilmiştir. Manayı muhalifinden hareketle yapılan bu tanımlama, yağmacı dergileri işaret etmiştir.

Ancak, bu tanımda Q grubunda olmayan, **ülkemizde yayın yapmakta olan, ulusal ve uluslararası statüde, ücret alan veya almayan dergiler belirtilmemiş ve bu tanımlar kapsamına girip girmediğine netlik kazandırılmamıştır. Kaldı ki ücret alınması bir derginin hiçbir şekilde yağmacı olacağı anlama gelmeyecektir. Öyle ki, OJOP Platformumuzun belirlemiş olduğu, Ücretli Yayıncılığın Temel Esaslarına yönelik tanımlama ve tutumu aşağıda maddeler halinde sıralanmıştır:**

Bilimsel Dergilerde Yazara Ücretli Yayıncılığın Esasları

(Yazara Ücretli Bir Derginin Predatör/Yağmacı Olmaması İçin Gerekli İlkeler)

Bir bilimsel derginin, yayın ücreti nedeniyle yağmacı dergi **olmaması** için, aşağıdaki hususların her birisini topluca uyguluyor veya gerçekleştiriyor olması gerekir:

1. Yazarın ödeyeceği yayın ücretinin makale yükleme öncesinde istenmiş olması,
2. Yazarın ödeyeceği yayın ücretinin, makalenin kabul edilmesi gerektiği düşüncesi oluşturacak şekilde çok yüksek belirlenmemesi,
3. Ücret ödemenin kabul şartına bağlı olmaması,
4. Ücret ödeme sistemi, ve ücret miktarı, dergi menülerinde ilan edilmiş olması,
5. Ücret ödemenin sistem içinde her yazara eşit uygulanacağı şekilde, şeffaf ve denetlenebilir bir yapıda gerçekleşmesi,
6. Ücret ödeme şartının bütün yazarlar için geçerli olması veya istisna tutulan ücretlendirmeler varsa bunların ücret politikası menüsünde açıkça belirtilmesi,
7. Yazarların makaleyi geri çekme durumunda feragat ve ücretin iadesi veya iade edilmeyeceğine ilişkin hususların Yayın Ücretleri menüsünde açıkça belirtilmiş olması.

Yukarıda sıralanan yazardan ücretlendirme ilkelerinin tüm maddelerini taşıyan bir bilimsel dergi, ücret aldığı gerekçe gösterilerek bu sebeple predatör dergi kapsamında sayılmaz, tam tersine, sürdürülebilir bilimsel yayıncılık açısından ücret talebi, kaliteli yayıncılık için işin gereğidir.

Bir faaliyet, ücretsiz veya gönüllülük kapsamında yürütülebilir. Ancak, bu faaliyet veya hizmet, dergi teknik maliyetleri, hakemlik ve editöryal süreçlerdeki özveri ve zahmet, grafik tasarım maliyetleri, bilumum abonelik ve sertifika vb. maliyetleri dikkate aldığımızda bu hizmetin ücretsiz olarak hakedilen bir performansla sürdürülebilir şekilde yürütülmesini imkansız kılmaktadır. Bu nedenle başta OJOP paydaş dergilerimiz olmak üzere, ülkemizdeki diğer bilimsel dergilerin başarısı için, bu hususları dikkate alarak söz konusu kararın güncellenmesinin sağduyulu bir bakışla son derece isabetli olacağını düşünüyoruz. Bu konuya ilişkin hususları başta ilgili kamusal erki yürüten sizlerin ve ilgili medya kuruluşlarının dikkatine sunuyoruz.

Saygılarımızla.

**OJOP | Online Journal Platform
Çevrimiçi Bilimsel Dergi Editörleri Platformu**

PLATFORM ve BİLİMSEL DERGİ YAYINCILĞI TEMEL İLKELERİMİZ:

OJOP Dergileri;

1. Dergi yayın süreçlerinde Genel Etik Kuralları, **COPE Etik İlkelerini**,
2. Yayıncılığın tüm süreçlerinde, **Hukukun Üstünlüğü ilkesini**,
3. **Evrensel Hukuk Kurallarını**,
4. Şeffaf ve **hesap verilebilir yayıncılık ilkelerini**,
5. Evrensel Basın Meslek İlkelerini,
6. Dergi veya Kitaplarında **kullanıcı dostu ara yüz oluşturmayı hedefleme** ilkesini kabul ederler.

LİNKLER:

PLATFORM ve Dizin Adreslerimiz:

<https://www.ojop.org/>

Paydaş Dergiler Listemiz:

<https://www.ojop.org/stakeholder-journals/>

Dizin Süreci ve Dizinleme Hazırlık Listesi (Journal Master List:

<https://www.ojop.org/indexing/journals-master-list/>

Kurumsal E-Posta Adresimiz: info@ojop.org

